

Pokoj ľuďom dobrej vôle

Hoci v nedeľu 13. decembra príroda ešte nestačila potešiť ľudí bielou nádielkou snehu, kalendár všetkým

pripomenul, že je tu adventný čas – čas očakávania najkrajších sviatkov roka, Vianoc. Sviatočnú atmosféru

všetkým Klenovčanom sprítomnili nielen jasné svetielka sviečok na vianočnom stromčeku spolu so sláv-

Foto: Michal Kňažek

Mgr. Dušan German, JUDr. Pavel Struhár a Ján Kováčik sa prihovárajú

Z obsahu:

- rozpočet obce schválený
- novembrové udalosti 1989 (3)
- MAS Malohont rozdelí 363 tis. eur
- pravidelné rubriky
- aktuality
- výsledky z bedmin-tonu

nostne rozsvieteným námestím, ale aj tradičný predvianočný program Pokoj ľuďom dobrej vôle, ktorý spoločne pripravili obec Klenovec, občianske združenie RODON, Evanjelická cirkev augsburského vyznania a Bratská jednota baptistov v Klenovci.

Úvod sviatočného popoludňajšieho programu patril Slávke Oláhovej a najznámejšej vianočnej piesni Tichá noc, ktorá, ako pripomenula moderátorka Mariana Resutiková, po prvýkrát zaznela už v roku 1818.

(pokračovanie na strane 2)

Obecné zastupiteľstvo schválilo rozpočet

Obecné zastupiteľstvo sa 14. decembra zišlo na svojom poslednom tohtoročnom zasadnutí. Najdôležitejším bodom programu zasadnutia bolo prerokovanie a schválenie návrhu rozpočtu obce na rok 2010 s výhľadom na roky 2011 až 2012.

Finančná a hospodárska kríza a s ňou narastajúca nezamestnanosť ochudobnila rozpočty samospráv, pretože hlavným zdrojom príjmov miest, obcí i samosprávnych krajov je podiel na dani z príjmov fyzických osôb – zamestnancov.

Z toho dôvodu bolo nutné pripraviť návrh obecného rozpočtu obozretne, to znamená nenadhadnotiť očakávané príjmy a súčasne neplytvať financiami ani na strane výdavkov. V súlade s uvedenými východiskami boli bežné príjmy a rovnako aj bežné výdavky navrhnuté v celkovej výške 1 140 tis. €, teda na nižšej úrovni ako v roku 2009 (1 216 tis. €), čím bola dodržaná vyrovnanosť bežného rozpočtu zabezpečujúceho základné funkcie obecnej samosprávy.

Kapitálový rozpočet, z ktorého sú financované investičné rozvojové zámery obce, bol navrhnutý ambiciózne s jasným zámerom využiť na financovanie rozvoja obce jedinečnú možnosť čerpania štrukturálnych fondov Európskej únie v tomto období. Práve kapitálový rozpočet bol kvôli navrhnutému schodku predmetom intenzívnej diskusie poslancov, v ktorej odzneli rozmanité názory hodnotiace potrebnosť a prospešnosť jednotlivých projektov pre obec a jej občanov. K

najväčším pripravovaným projektom patrí vybudovanie kanalizácie (3,25 mil. €), revitalizácia centra obce (1,012 mil. €), realizácia protipovodňových opatrení (1 mil.€), rómska stratégia (813 tis. €) a rekonštrukcia základnej školy (488 tis. €).

Podmienkou čerpania prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ je, že príjemca sa musí podieľať určitou čiastkou na financovaní projektov. V prípade obcí to predstavuje 5 percent z celkových nákladov projektu.

(pokračovanie na strane 2)

Udialo sa ...

- *1. decembra** sa starosta obce Pavel Struhár zúčastnil na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Rimavskej Sobotě rokovania za podávanie projektov v rámci stratégie riešenia rómskej otázky.
- *3. decembra starosta** obce Pavel Struhár a zástupkyňa starostu Blažena Hrušková na Úrade vlády SR v Bratislave konzultovali pripravovanú stratégiu riešenia rómskej otázky v obci Klenovec.
- *3. decembra** na Národnom osvetovom centre v Bratislave rokovali starosta obce Pavel Struhár a zástupkyňa starostu Blažena Hrušková rokovali s riaditeľom Kabinetu scénického folklorizmu pri NOC Jozefom Buričom a Pavlom Bútorom o príprave Klenovskej rontouky 2010.
- *4. decembra** sa v Gemerskom sociálnom podniku uskutočnilo prijatie partnerskej MAS z Českej republiky.
- *7. decembra** sa v Rimavskej Seči zúčastnil starosta obce Pavel Struhár zasadnutia Združenia miest a obcí Gemera a Malohontu, na ktorom sa riešil dopad hospodárskej krízy na verejné financie.
- *8. decembra** sa na Obecnom úrade uskutočnilo rokovanie starostu obce Pavla Struhára, zástupkyne starostu Blaženy Hruškovej, členov lyžiarskeho klubu Ondreja Mináča, Ing. Pavla Hrivnáka a Jána Sihelského o budúcnosti lyžovania v lokalite Skorušina s vlastníkom pozemkov Pavlom Láskom.
- *11. decembra** sa uskutočnilo zasadnutie finančnej komisie, na ktorom sa prepravovalo Rozpočet obce Klenovec na roky 2010 až 2012.
- *16. decembra** sa stretli starosta obce Pavel Struhár a pracovník obecného úradu Ing. Mário Trnavský s projektantmi ohľadom prípravy projektov, ktoré riešia odkanalizovanie obce Klenovec.
- *18. decembra** sa v Rimavskej Bani konalo zasadnutie OV DPO, na ktorom sa zúčastnil starosta obce Pavel Struhár.
- *21. decembra** sa na obecnom úrade uskutočnilo pracovné stretnutie poslancov obecného zastupiteľstva za rozvojové otázky obce.

Blažena Hrušková

Pokoj ľudom dobrej vôle

(dokončenie zo strany 1)

Jej čaro však stáročiami nezaniklo, práve naopak, veď bola preložená do 300 jazykov a spieva sa na celom svete. Potom už nasledovali predvianočné príhovory starostu obce Pavla Struhára, seniora Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania Dušana Germana a kazateľa Bratskej jednoty baptistov Jána Kováčika.

Všetkým zúčastneným pokoj v dušiach vyčarili svojim spevom členovia speváckeho zboru Evanjelickej

cirkvi augsburského vyznania pod vedením Anny Germanovej a členovia speváckeho zboru Bratskej jednoty baptistov pod vedením Pavla Ostricu.

Následne javisko patrilo ženskej a mužskej speváckej skupine folklórneho súboru Vepor, ľudovej hudbe folklórneho súboru Vepor pod vedením Jána Demeho, ako aj citlivému príbehu o narodení Ježiša Krista, spevom a vinšom v podaní detských folklórnych súborov Mladost a Zornička z Klenovca. Spesť-

rením predvianočného večera bolo vystúpenie betlehemcov z Lomu nad Rimavicou.

Pred záverečnou piesňou Daj Boh šťastia všetkým prítomným Marianna Resutíková zavinšovala: „Nech vianočný zvonček vám k šťastiu zvoní, nech vianočný čas v lásku sa zmení, a tak krásne ako sa hviezda ligoce, tak nádherné a šťastné vám prajem Vianoce.“

Sprievodnými podujatiami boli výstavy, ktoré pripravili žiaci Materskej školy Karola Pajera, Základnej školy Vladimíra Mináča a Špeciálnej základnej školy v Klenovci. Vianočné ozdoby vystavovali obec Rovné a Erika Samášová z Klenovca, háčkované ozdoby Elena Múková, výšivky Júlia Cmoriková, Zuzana Sihelská a Mária Bombalová, vianočné ikebany Marián Mináč, ozdoby zo slaného cesta Petra Kováčiková. Ďalej svoje práce prezentovali Gemerský sociálny podnik, občianske združenie RODON a vlastnú umeleckú tvorbu v podaní bájkaj Zajko dlhé uši Pavel Brndiar. Vianočný punč uvarili členovia folklórneho súboru Vepor.

Blažena Hrušková

Foto: Michal Kňazek

Medzi účinkujúcimi boli zastúpené všetky generácie

Okienko spotrebiteľa

Zvyknem väčšinou písať o športe, ale teraz mi nedá napísať o niečom inom, a to o mlieku. V posledných rokoch som kupoval mlieko v obchode. Do našich obchodov v Klenovci sa dostávalo z rôznych mliekárni, z rôznych vzdialeností a v rôznej kvalite. Zavretím mliekárne v Rimavskej Sobotě som musel kupovať mlieko z Hriňovej, spod Tatier, ba i z Moravy. Niečo neskutočné. Tisicky litrov mlieka doja naše klenovské kravy denne a ja musím kupovať mlieko z Moravy. Navyše, vlni som ho kupoval často skazené. Sledoval som, čo dovoľujú predpisy EÚ. Vypadalo to, že naše RD nemôže mlieko predávať priamo spotrebiteľovi. Potešilo ma, keď v máji tohto roka začalo RD predávať mlieko pri svojich kravinách

i v obchode na Starom pľaci. Zistil som, že RD predsa môže predávať svoje mlieko, pokiaľ ho predáva priamo v areáli RD. Mlieko mi chutí, je lacné. Časť pijem prevarené a časť si dávam skysliť. Zaujímavé je, že som prestal mať potrebu jesť maslo, o ktorého kvalite stále pochybujem. Som rád, že RD našlo spôsob, ako svoje mlieko predávať priamo v Klenovci. Osobne si ho chodím kupovať na družstvo. Stretávame sa tam viacerí. Dochádzame tam na autách, bicykloch i pešo. Chodia ľudia i z Hnúšte. Počut len chvály na kvalitu mlieka s priáním, aby sa RD v Klenovci darilo. Verím, že klenovské kravy nebude nutné predať na mäso len preto, že si na seba nezarobia!!!

Ivan Majorský

Obecné zastupiteľstvo...

(dokončenie zo strany 1)

Pri celkovom objeme predpokladanej finančnej pomoci z fondov EÚ vo výške 6,9 milióna eur tvorí len päťpercentné spolufinancovanie sumu 350 tisíc eur. To je balík financií, ktorý nemožno odkrojiť z bežného rozpočtu obce, a tak súčasťou návrhu rozpočtu v časti finančné operácie bolo čerpanie úveru až do výšky 650 tisíc eur. Maximálna výška čerpania úverov bola nastavená tak, aby celková zadlženosť obce nemohla prekročiť zákonom stanovenú hranicu 60 percent bežných príjmov.

Po prednesení odporúčacieho stanoviska hlavného kontrolóra obce Martina Bobrovského a predsedu finančnej komisie Ing. Michala Kňazeka poslanci návrh rozpočtu obce na roky 2010 až 2012 jednomyseľne schválili.

Michal Kňazek

Pokoj ľud'om dobrej vôle - príhovory

Vážený pán senior!
Vážený pán kazateľ!
Drahí Klenovčania!

Čo chvíľu už budú desaťročia, čo sa vám spoločne pripomíname v tomto predvianočnom čase a snažíme sa čo najkrajšie zachytiť čaro a podstatu Vianoc. Dalo by sa povedať, že za tak dlhé obdobie sme už vyčerpali všetky zdroje zážitkov, skúseností, ale i fantázie. Aby som vám dokázal, že tomu tak nie je, vo svojom príhovore by som vám chcel priblížiť Vianoce vojaka základnej služby.

Isto, chápem, že dnes je to pre mnohých a najmä mladších dosť neaktuálne, ale väčšina z nás, ktorí tu sedia, takto sviatky pokoja a lásky priberá.

Tak, ako každý odvedený chlapec v najlepších rokoch i ja som sa dočkal povolávacieho rozkazu, v ktorom stálo, že sa mám v určený deň a hodinu dostať na miesto, ktoré mi bolo určené. Priznávam, že keď som si ho prečítal, nemal som ani dundu, kde to je, až po preštudovaní mapy Československa som stárpol od prekvapenia. Pobežovice. Veď tak ďaleko som ja, chlapec z dediny, nikdy nebol. A, veru, bola to cesta dlhá a mne sa zdalo, že som už skutočne na konci sveta. Až neskôr som sa presvedčil, že ten koniec sveta v Československu môže byť ešte ďalej. Dvojmesačný výcvik príslušníka pohraničnej stráže trval, snáď roky a nemal konca, a to, čo sme zažili ďaleko prekonalo aj tie najhoršie predstavy a očakávania. Nuž, ale človek toho skutočne veľa vydrží, a tak sme spoločne s ostatnými prežili i to, čo sme si mysleli, že už ani neprežijeme. Výcvik sa skončil a už nás čakali nákladné autá a po rozdelení rozvoz na rotu pohraničnej stráže, a tá, na ktorú som bol pridelený ja, bola od domova vzdialená ešte ďalej ako Pobežovice. Bola to pohraničná rota Svätá Kateřina, a tá bola umiestnená v šumavských horách za „drátom“. Tým „drátom“, ktorý bol v roku 1989, ale i po ňom tak kritizovaný a hanený a v súčasnosti už nejestvuje. Hrdý na skutočnosť, že budem slúžiť na miestach Kráľa Šumavy, som došiel

na stanovené miesto. Po privítaní služobnými psami a pohraničiarimi prítomnými na rote, ktorí náhodou neboli na stráž, nás veliteľ doslova vyhnal všetkých povinne na dvojtýždňovú dovolenku. Č vám mám povedať. Bola to radosť a mali sme pocit, že to bola tak trochu i odmena. Až po krásne prežitej dovolenke sme prišli na to, že to bolo vlastne za trest. Trest v tom, že už do roka sme mohli o dovolenke, opušťáku či vychádzke len snívať.

A blížili sa Vianoce roku 1978. Deň pred Vianocami sme my mladí, zvaní bobáci, vtáci a tí, čo sme nemohli ani len vysloviť to číslo dní do konca vojny, pripravili vianočný stromček, ktorého najšť, nebol problém, lebo ich bolo okolo našej rotu neúrekom. Na Štedrý deň ráno, ešte za tmy, sme sa zasa my, bobáci, ako nás tiež nazývali, museli zhostiť úlohy zabijakov a mäsiarov. Bez milosti sme boli donútení zbaviť desiatky kaprov života, vyčistiť ich a pripraviť pre kuchárov. Krajina na vókol bola naozaj vianočná. Snehu len o niečo menej ako po pás. Smreký obsypané a prehnuté pod váhou bielej periny. Cenúle veľké a silné ako niekedy doma na klenovských dreveniciach. Mrazivý vetrik, čo si do slova a do písmeňa pohvizdoval po elektrických drôtoch, nás presviedčal o kráse, radoostiach, no i krutostiach šumavskej zimy. Hliadky striedali jedna druhú. Jedny prichádzali, iné zas odchádzali do služby. Vtedy som si uvedomil a naozaj docenil silu Vianoc, kedy sa, doslova, cudzí ľudia k sebe správali milšie, boli zhovievavejší a ústretovejší. I mazáci a supráci vo vianočnom čase zmäkli ako ten koláč. Rozdiely sa stratili a v tento deň zvíťazilo priateľstvo a bratstvo nad nevraživosťou a povýšenosťou. A to nedokázal človek, ale myšlienka a príbeh Vianoc. I veliteľ rotu, politruk a ďalší vojaci z povolania sa snažili, i napriek neustálej pohotovosti, vytvoriť pre chlapcov domovské prostredie. Veď, nakoniec, i oni odľúčené od rodín zdieľali s nami. V prekvapení z rozpisu služieb som sa dozvedel, že v tento deň až do 22. hodiny zostávam na rote, poverený úlohou baviť a spríjemňovať chvíle vojakom po štedrovečernej večeri. Počas dňa, aby som neza-

háľal, vyfasoval som službu v kuchyni. No, ďakujem pekne, to bola radosť. To bola, snáď, najhoršia služba v kuchyni počas celého roka. Varilo sa a vypekalo, a tak špinavého riadu bolo neúrekom. Pripadal som si ako ten Myši kožíšek v známej rozprávke a masťotu som mal nielen na rukách, ale, snáď, i za ušami, na nose a možno i v ňom. O tých masťotných hrncoch a pekáčoch sa my občas sníva i dnes. A tak v čínorodej a zmysluplnej práci som prežil svoj vojenský Štedrý deň a pritom stále myslel na domov a svojich drahých.

Štedrovečerná večera prebiehala na viackrát. Pre tých, čo odchádzali do služby a až o 18. hodine pre tých, ktorým bolo dopriate zotrvať v túto dobu na rote. Sedelo sa za sviatočne prestretým stolom a po blahoželaní veliteľa rotu sa večeralo. Ako to bolo inde, to ja neviem posúdiť, ale o nás po materiálnej stránke bolo postarané naozaj dobre. Každý mohol jesť, koľko vládal. Podávala sa polievka, vyprážaný kapor, rezeň so zemiakovým šalátom i zákusky bolo dostatok. Ovocia, musím priznať, sme mali viac ako doma, a na to sme ešte každý dostali vianočný balíček. Po večeri nastala moja ťažká úloha, pomôcť vojakom zabudnúť na útrapy pohraničnej služby a spríjemniť im chvíle Štedrého večera. Ako na to dodnes niektorí spomínajú, sa nám to, snáď, i podarilo. A tak som i ja a niektorí ďalší dal vojakom darček v podobe príjemne a veselo prežitých chvíľ. Hneď na to som odchádzal v mrazivej noci do stráže. Posadili sme sa na lavičku pod smrekom a plnili svoju úlohu sledovať, pozorovať a strážiť. Až tu, v tomto tichu a mraze som v duchu prežíval svoj vlastný Štedrý večer. V myšli som bol znova doma pri svojej snúbenici a drahých a spolu s Klenovčanmi prežíval krásu Štedrého večera. Pretože nijaké materiálne statky nedokážu dať človeku pokoj, šťastie, radosť, lásku. A Vianoce to sú domov a celé okolie, ktoré ho vytvára.

Od týchto chvíľ už ubehlo 30 rokov. Nikdy viac som sa už na tieto miesta nedostal, no moja myseľ počas Štedrého večera sa stále na tieto vzdialené miesta vracia a bude tomu tak až do konca môjho života.

Drahí moji!

Dovoľte mi, aby som vám zaželel šťastné, pokojné a radosťné prežitie vianočných sviatkov v kruhu svojich rodín a do nového roka veľa zdravia, šťastia, radosť a úspechov.

JUDr. Pavel Struhár

Vážený pán starosta, milý brat Janko, drahí priatelia!

Je mi čťou, že môžem vás aj tento rok pozdraviť, že vám môžem aj ja zaželeť, aby pokoj naplnil všetkých ľudí dobrej vôle!

Na to, že sme v čase predvianočnom už dosť dlhú dobu, nás upozorňujú obchody a rôzne reklamy. O tom však, že je čas adventu, o tom sa z ďaleka toľko nehovorí, hoci práve advent a jeho posolstvo nás nabáda k tej skutočnej príprave na vianočné sviatky, na ktoré sa všetci tešíme. Mnohí sa tešia na darčeky, to je prirodzené, ale milí priatelia, nezabúdajme sa tešiť aj z toho, že máme otca, matku, starých rodičov, ktorí nás majú radi, lebo ak budeme mať niekoho, kto nás má rád, vždy pod stromčekom dačo bude. Žiaľ, ľudia si neraz viac vážia darček ako toho, kto nám ho dal. Na Vianoce si musíme pripomínať aj Božiu dobrotu. Inak povedané: pretože máme dobrého nebeského Otca preto sú Vianoce. A dar, ktorý nám Boh (obrazne povedané) zabalil pod stromček, je Ježiš Kristus. Vianoce nám pripomínajú záujem Boha o svet, o mňa, o teba!

A tie skutočné Vianoce vo mne budú vtedy, keď ja budem mať záujem o Všemohúceho, keď si uvedomím, akou láskou nás miloval, keď nám poslal svojho syna. Milí priatelia, skúsme na tieto prichádzajúce sviatky pozeráť pod takýmto zorným uhlom. Len takto sa dá dosiahnuť pravá vianočná radosť. Len takýmto spôsobom môže v našich príbytkoch zvládnuť skutočná vianočná atmosféra.

Prajem vám, aby sme takéto sviatky prežili, aby pokoj a radosť naplnili vaše príbytky. Prajem vám aj požehnaný rok 2010!

Ďakujem.

Mgr. Dušan German

Chovateľom králikov

Chovateľský rok v našej ZO

Opäť nám nežne klopú na dvere vianočné sviatky, čas radosti a prianí. Žijeme v uponáhľanom svete a aj to pozastavenie sa počas Vianoc je akési krátke, akoby to bol len predĺžený víkend. V tomto období si viac uvedomujeme silu priateľstva, obetavosti a úcty. Tieto hodnoty veľa znamenajú aj pre našu rodinu zväzu chovateľov. Tento čas je aj časom bilancovania. Preto chceme aj ja zhodnotiť chovateľský rok 2009. Po druhýkrát sme uskutočnili výstavu drobných zvierat na Drobnochovateľskom dvore počas Klenovskej rontouky. Návštevníci tu mali možnosť občerstvenia a na svoje si prišli aj chovatelia, ktorí si mohli priamo na výstave zakúpiť zvieratá. Naši chovatelia sa v septembri zúčastnili IV. propagačnej výstavy drobných zvierat v Tisovci. V októbri sme sa zúčastnili XIII. oblastnej a XXIV. miestnej výstavy drobných zvierat v Čerenčanoch. Po vstupe do Európskej únie sa kvalitná činnosť a odborná vyspelosť členov

SZCH dožila ocenenia vo forme poverenia usporiadať 26.ročník Európskej výstavy zvierat v Nitre v dňoch 20.-22.11.2009. Na tejto výstave sa zúčastnili chovatelia našej základnej organizácie - manželia Demeterevci. So svojimi králikmi obaja získali čestné ceny, čo je doteraz najvyšším ocenením v našej ZO, pretože čo do počtu a kvality zvierat je Európska výstava neporovnateľná s ostatnými výstavami, ktoré sa u nás konajú. Touto cestou im chceme poblahoželať a popriať ešte veľa takýchto úspechov. Zároveň sa chceme poďakovať čitateľom a priaznivcom mojich článkov, nakoľko som sa po štyroch rokoch pravidelného písania pre chovateľov králikov svoje príspevky rozhodol ukončiť. Všetkým prajem, aby ste do nového roka vykročili šťastnou nohou a s optimizmom. Iste nás postretnú krásne, ale i neprijemné chvíle, lebo aj tie patria k životu. Nezabudnime však na ľudskosť, toleranciu, vzájomnú pomoc a porozumenie. Šťastné a láskyplné vianočné sviatky.

Rudolf Kašan

Z kuchyne našich starých mám

V mesiaci december si ľudia odjakživa dni spriemňovali pripravami na najkrajšie sviatky v roku, Vianoce. V súčasnosti stačí pobeť po obchodoch a všetko potrebné na vytvorenie vianočnej atmosféry sa dá kúpiť. No naši starí rodičia to také jednoduché nemali. Prikrýtie sviatočného stola dobrotami bola, väčšinou, celoročná práca. Veď prasiatko na klbásky a údené rebierka bolo treba vychovať, múku a mak na opekance dopestovať na poli, gríbe na polievku v lete v hore nazbierať. A zabijačka, to bolo už len posledné ohnisko v tejto reťazi starobylých činností Klenovčanov.

O tradičných vianočných jedlách v našej obci a ich príprave sme už v minulých ročníkoch Klenovských novín písali. Viani sme „prežili“ tradičnú zabijačku v rodine Jaroslava Zvaru, ktorý nám pripomenul, že dobrá zabijačka vždy začínala skleničkou hriateho. A keďže klenovské hriatô patrilo aj na vianočný stôl, zaradili sme ho aj do našich receptov. Ako povedal Jaroslav Zvara, keď sa pri štedrovečernej večeri pomodlilo, gazda rodiny po

jednom nalial a zavinšoval šťastné sviatky. Podotkol, že pollitrovočka dobrého hriateho vydržala celé Vianoce.

Ak by ste si chceli počas vianočných sviatkov pripíť dobrým klenovským hriatym, tu je recept na jeho prípravu, tak ako nám ho povedal Jaroslav Zvara. Jeho obdobou je hriatô, ktoré robili gazdovia na klenovských vrchoch.

Klenovské hriatô

„Najprv si asi z 20 dekov kryštálového cukru na rajničke pripravíme karamel, ktorý zalejeme pol litrom studenej vody a na šparhête miešame, kým sa karamel nerozpustí. Všetko zalejeme 90% spiritusom. Ak máme domácu, 50%, pálenku, tak karamel neriedime vodou. Pálenku nesmieme priviesť do varu, aby sa neodparila. Na záver pridáme dve lyžice medu.“

Vrchovské hriatô

„Rozpustenú husaciu alebo bravčovú masť (nakrájanú na drobné kúsky z podbrušiny) zalejeme pálenkou. Hriatô z husacej masti ostane čisté, kým v hriatom z bravčovej masti zostanú drobné škvrky.“

Blažena Hrušková

Január

Obdobie zimných mesiacov, hlavne keď sneh prikryje záhrady a polia, akoby všetky práce záhradkárov ustali. Samozrejme, na pôde sa nedá pracovať, bráni nám v tom zamrznutá zem a sneh. Ale o to viac času musíme venovať príprave na nasledujúce obdobie. Týka sa to plánovania výsadby a s tým spojený nákup semien, hnojív a ochranných chemických postrekov. Okrem tejto, tak potrebnej činnosti máme v tomto období možnosť získania aj niektorých rastlín vypestovaných zo semien alebo odrezkov. Poteší nás to o to viac, že sme si ich dopestovali vlastnoručne.

Zimné mesiace sú charakteristické tým, že počas vianočných sviatkov sa na pultoch obchodov objavuje viac ovocia dovážaného z južných krajín, ale konzumujú sa aj vlastné, dopes-

Okienko záhradkára

tované, druhy ovocia. S tohoto ovocia môžeme získať použiteľné životaschopné rastlinky. Z našich domácich druhov sú to jadierka z jabĺk a hrušiek. Jadierka vyberieme a musíme ich stratifikovať, alebo pri pestovaní v malom množstve ich môžeme pokusne vysadiť do kvetináča a polievať ako ostatné izbové rastliny. Stratifikácia je uloženie semien v chladnej miestnosti v piesku na rôznu dobu. Pri jabloniach a hruškách je to na dobu 80 - 100 dní. Na jeseň môžeme z takto získaných semien dopestovať sadenice podpníkov aj iných u nás pestovaných druhov ovocia. Môžu to byť marhule a čerešne s dobou stratifikácie okolo 100 dní, slivky a višne okolo 130 až 150 dní. Počas stratifikácie prebehne v jadierku proces po-

trebný na vyklíčenie. Takto dopestované stromčeky použijeme ako podpník na štepnenie jabloní, alebo hrušiek a ostatných stromkov. Lepšie výsledky a viac používaný systém množenia zo semena je pri orechoch. Tie si zachovávajú vo väčšom percente vlastnosti rodičovského stromu. Stratifikácia u orecha je okolo 60 dní. Na pultoch, ale aj na tržniciach môžeme kúpiť v tomto období plody gaštana jedlého. Podobne ako pri pestovaní orecha aj v tomto prípade si môžeme dopestovať stromček z plodu. Stratifikáciou a následným vysadením môžeme si vypestovať strom. Samozrejme musíme mať na pamäti, že ide o strom, ktorý dorastá do väčších rozmerov. Ďalej aj tú skutočnosť, že naša oblasť je už okrajovou, kde sa môže pes-

tovať tento druh.

Z plodov šípok ruže veľkoplodej si môžeme tak isto vybrať semená a použiť ich na dopestovanie si nových rastlín.

Ďalšou zaujímavou rastlinou, ktorej plody môžeme teraz kúpiť a semená vysadiť, je granátové jablko. Plod tvarom podobný jablku obsahuje množstvo semien. Tieto môžeme vysadiť a po dopestovaní stromčeka pestovať aj v našich podmienkach - voľne v záhrade. Okrem plodu, ktorý môžeme zjesť má zaujímavý červený kvet. V zimnom období je výhodnejšie, aj keď znáša teplotu až -15 °C, obaliť ho, a tak chrániť pred tuhou zimou, pretože v našich oblastiach bývajú aj väčšie zimy. Celkovo je potrebné pri obaľovaní rastlín citlivých na zimu dodržať zásadu, že obalový materiál musí „dýchať“ a rastlina by nemala zapadnúť snehom.

Jaroslav Jáchim st.

Konečne prišiel Mikuláš

Na piatok 4. decembra sme sa všetci v škole veľmi tešili. Deti vedeli, že príde Mikuláš, čo znamená, že bude zábava. No a pani učiteľky mali zasa pripravené všelijaké prekvapenia, aby bol tento deň skutočne krásny a radostný. Skrátka sme sa jednoducho nevedeli dočkať.

Predstavte si: ráno zazvonil zvonček a do tried najprv zavítal sám čert! Pravidupovediac – niektoré deti sa poriadne vyľakali. Hlavne pre tých najmenších to veru bolo poriadne prekvapenie. Odkiaľ sa tu len vzal? Po špičkách ho nasledovali a postupne sa celá škola zišla v telocvični. Tam im čert pripomenul, že deduško Mikuláš sa síce chystá prísť tak ako každý rok, ale že to nebude také jednoduché. Jeho príchod si treba zaslúžiť. Presne podľa toho ako sa to hovorí v tejto básničke:

*Na začiatku decembra
prišiel opäť čas,
keď čížmičky vyleštené
v okne sú u nás.
Kto bol dobrý ten sa má,
ten sladkosti dostáva.
Kto však cez rok neposlúcha,
tomu čertík z čižmy kuká.
Preto milé detičky,
poslúchajte mamičky,
aby v ten deň Mikuláša*

bola sladkosť iba vaša.

Po rozhovore s čertom sa deti vrátili do tried a veľmi sa snažili splniť prvú úlohu: nakresliť portrét čo najkrajšieho deduška Mikuláša aj s jeho pomocníkom čertom. Po hodinovej snahe sa im to samozrejme podarilo, a keď sa zasa všetci zasa zišli v telocvični, čert ich veľmi pochválil – všetky obrázky boli nádherné!

No a to už bol čas, aby ten vysnivaný Mikuláš konečne prišiel. Ale kde nič – tu nič.

Nuž sa teda deti spolu s čertom vybrali Mikuláša hľadať: najprv do tried, potom vybehli aj na dvor a dokonca aj do školskej pivnice. Vtom čert zakričal: „Aha, pozrite sa! Veď deduško sa spustil do školy dolu komínom!“

A naozaj! O chvíľu sa zjavil rovno v telocvični. Sadol si na čestné miesto, deťom sa milo prihovoral a poprosil ich, aby mu ukázali, čo všetko si pre neho pripravili. Potom sa už spievalo, recitovalo, tancovalo. Všetci

predviedli, čo vedeli. Mikuláš deti pochválil a dovolil im, aby sa vrátili na chvíľu do tried, že si potrebuje aj on oddýchnuť... Mali ste vidieť tie šťastné tváre, keď si každý vo svojej čižme na okne našiel od Mikuláša červený balíček so sladkosťami!

Na záver sme si ešte spoločne zatancovali na diskotéke, a keď čert oznámil, že je koniec, nikomu sa domov veľmi nechcelo. Veď to bol taký super deň!

ŠZŠ Klenovec

Foto: Michal Kňážek

Mikuláš úradoval nielen v Špeciálnej základnej škole, ale aj na námestí

MAS Malohont vyhlásila prvé výzvy pre obce

Miestna akčná skupina MALOHONT vyhlásila 18. decembra prvé výzvy na predkladanie projektov v rámci realizácie svojej stratégie rozvoja prístupom LEADER. Stalo sa tak na základe zmluvy medzi Pôdohospodárskou platobnou agentúrou a MAS, ktorá bola podpísaná 20. novembra 2009.

Prvé výzvy sú určené pre obce zahrnuté do územia MAS MALOHONT, ktoré môžu do 15.02.2010 predkladať projekty zamerané na úpravu verejných priestranstiev, rekonštrukciu a modernizáciu rekreačných zón, objektov spoločenského významu, na budovanie a rekonštrukciu cyklotrás, ihrísk a pod. Najnižšia suma, ktorú môžu obce získať je 6 638,78 eur (199 999,89 Sk) a najvyššia 66 387,84

eur (2 000 000,07 Sk). Celkovo sme na prvé výzvy vyčlenili 363 500 eur. Rovnako zamerané výzvy pre obce vyhlásime následne aj v rokoch 2010 – 2012 vždy v septembri.

Ďalšie výzvy budú určené pre podnikateľov, ktorí podnikajú alebo začnú podnikáť v cestovnom ruchu. Ti budú môcť získať podporu od 2 600,00 eur (78 327,60 Sk) do 66 387,84 eur (2 000 000,07 Sk) na rekonštrukciu a modernizáciu nízko kapacitných ubytovacích zariadení s kapacitou do 10 lôžok, na výstavbu, rekonštrukciu a modernizáciu kempingového ubytovania a doplnkových služieb k nim. Rovnako budú môcť získať podporu aj na budovanie a rekonštrukciu prístupových ciest, pripojenie

na inžinierske siete, zriadenie pripojenia na internet a úprav v rámci areálu uvedených ubytovacích zariadení. Prvú výzvu pre podnikateľov vyhlásime už v marci budúceho roku a ďalšie v rokoch 2011 a 2012.

Čo bude nasledovať po predložení projektov zo strany obcí?

Miestna akčná skupina MALOHONT zostaví z kandidátov navrhnutých členmi MAS 7 – člennú Výberovú komisiu MAS, ktorá skontroluje všetky projekty po administratívnej stránke a ohodnotí ich podľa vopred určených bodovacích kritérií. Vo Výberovej komisii MAS budú mať svoje zastúpenie starostovia, podnikatelia aj občianske združenia zo všetkých troch mikroregiónov spojených do MAS.

Pred hodnotením projektov dáme všetkým žiadateľom možnosť v krátkosti prezentať svoj projekt. Následne Výberová komisia MAS vyberie na základe prídelených bodov tie projekty, ktoré odporúča schváliť a tie, ktoré neodporúča na schválenie. Pracovníci Kancelárie MAS zašlú všetky projekty na Pôdohospodársku platobnú agentúru, ktorá skontroluje správnosť celého procesu hodnotenia. Až po jej rozhodnutí bude s podporenými žiadateľmi podpísaná zmluva, na základe ktorej získajú schválenú podporu na realizáciu svojich projektov.

Bližšie informácie k výzvam, formuláre a podporné dokumenty sú k dipozícii na webovej stránke MAS www.malohont.sk.

Miroslava Kubaliaková

Demokratický prevrat roku 1989 (3)

Novembrové udalosti v Klenovci

Nepokoje, ku ktorým došlo v Čechách v januári 1989 v súvislosti s 20. výročím upálenia sa Jána Palacha, ako aj v spojitosti s demonštráciami v auguste a októbri v tom istom roku v Prahe, mali ohlas v celej republike. Myšlienky, ktoré sa tu prezentovali – odpor proti sovietskej okupácii, komunistickej strane a tzv. normalizácii v krajine – zaujali občanov.

Komunistická strana zostrela boj proti odporcom režimu a ich sympatizantom, zosilnila komunistickú propagandu, šírenie marxisticko-leninských ideí a vyvracala tvrdenia opozície o porušovaní ľudských práv. Komunisti organizovali petície vyšším stranickým a štátnym orgánom, v ktorých proklamovali vernosť Komunistickej strane Československa a socialistickej vlasti. Pôsobili na členov KSČ, mládež a dospelých a zapájali všetky zložky spoločnosti – školstvo, kultúru, vedu a šport – do boja proti nepriateľom socializmu.

Do tejto ideologickej ofenzívy sa KSČ snažila zapojiť aj masové telovýchovné cvičenia, ktoré sa konali v okresoch, krajoch a hlavnom meste v jubilejných rokoch republiky. Roku 1990 sa mala pri príležitosti 45. výročia oslobodenia ČSSR Sovietskou armádou konať Československá spartakiáda '90. V jeseni 1989 sa aj v Klenovci začali pripravovať ženy na spartakiádu.

Základná organizácia KSS otvorila v októbri 1989 nový ročník stranického vzdelávania na obdobie rokov 1989 – 1990, ktorému predchádzala ideologická konferencia. Na stranickom školení sa povinne zúčastňovali nielen členovia KSČ, ale aj vybraní nečlenovia, vedúci pracovníci a funkcionári spoločenských organizácií.

Dňa 7. novembra 1989 – v deň 72. výročia Veľkej októrovej socialistickej revolúcie v Rusku – sa začal v obci Mesiac priateľstva so ZSSR. Niesol sa v znamení propagácie prestavby sovietskej spoločnosti, ktorá nastolila nevyhnutnosť radikálnych zmien v národnom hospodárstve, ako aj v politickom

a kultúrnom živote. Prestavba spoločnosti (perestrojka), ktorá sa u nás začala propagovať pre odpor najvyšších orgánov KSČ so značným oneskorením, mala zabezpečiť plnšie a efektívnejšie využívanie „predností socialistického zriadenia“. Zväz československo-sovietskeho priateľstva v obci pripravil kultúrny program, besedy o sovietskej literatúre a filmové predstavenia na celý mesiac. Tieto akcie sa už neuskutočnili.

V piatok 17. novembra 1989 sa začal v Prahe demokratický prevrat, ktorý sa rozšíril do všetkých kútov republiky. O udalostiach pohotovo informovala Československá televízia a roz-

hlas. Televízne vysielania z mítingov v Prahe a Bratislave sa v Klenovci pravidelne sledovali. Vystupovali v nich predstavitelia opozície, členovia Občianskeho fóra a Verejnosti proti násiliu. Kritizovali režim a porušovanie ľudských práv. Žiadali zrušenie vedúcej úlohy KSČ, odstránenie skompromitovaných vedúcich politických činiteľov z verejného života a slobodné voľby.

Televízne vysielanie vplývalo na myslenie občanov, ktorí sa spočiatku odmietavo stavali k programu Občianskeho fóra a Verejnosti proti násiliu. Demokratický prevrat v obci ovplyvňovali udalosti v okresnom meste – Rimavskej Sobote. Dňa 26. novembra 1989 sa tu konal okresný aktiv funkcionárov, ktorý viedol vedúci tajomník OV KSS Jaroslav Vredík. Na aktívne zreferoval o výsledkoch rokovania ÚV KSČ o novembrových udalostiach v Prahe a Bratislave. V zmysle

záverov z tohto zasadnutia odsúdil útoky na KSČ, ktoré odznievali na mítingoch a na generálnom štrajku. Pripustil zrušenie článku Ústavy ČSSR o vedúcej úlohe KSČ.

V diskusii predseda Okresného národného výboru Michal Megela súhlasil s tým, aby sa rokovalo so zástupcami Verejnosti proti násiliu v Rimavskej Sobote. Prisľúbil prehodnotiť prácu orgánov ONV a vykonať kádrové zmeny. Ing. Pavel Koncoš, predseda JRD v Klenovci, vyslovil názor, že nemožno paušálne odsudzovať socializmus. Pripustil, že kádrové zmeny treba vykonať, a to nielen v ústredí KSČ, ale aj v nižších orgánoch.

Rokovanie s VPN

Prvé stretnutie zástupcov OV KSS, ONV, OV NF, MsV KSS a MsNV v Rimavskej Sobote na čele s vedúcim tajomníkom OV KSS Jaroslavom Vredíkom so zástupcami koordinačného výboru občianskej iniciatívy – Verejnosti proti násiliu sa uskutočnilo v stredu 29. novembra 1989 v budove OV KSS. Zástupcovia VPN žiadali zrušiť vedúcu úlohu KSČ a odvolať funkcionárov, ktorí zapríčinili krízovú situáciu.

ZO KSS v Klenovci zaujala stanovisko k novembrovým udalostiam v Prahe a Bratislave na riadnej členskej schôdzi 6. decembra 1989. V stanovisku sa uvádza: - ...žiadame vyšetriť brutálny zásah ZNB na pražskej manifestácii 17. novembra 1989, vinníkov zverejniť a potrestať ... zabezpečiť slobodné demokratické voľby ... prehodnotiť udalosti z roku 1968 a vyvodiť príslušné závery ... Žiadame odstúpenie skompromitovaných funkcionárov ... otvorený dialóg o aktuálnych otázkach so všetkými iniciatívami, ktorým ide o skutočnú socialistickú spoločnosť, o zachovanie socializmu.

ZO KSS podporila nový ÚV KSČ na čele s generálnym tajomníkom Karolom Urbánkom

V podobnom duchu vyznelo aj stanovisko miestneho národného výboru z

decembra 1989 k situácii. Je zaujímavé, že sa v ňom kritizovali vyššie stranické orgány za chyby a byrokraciu. - Sme za demokraciu a slobodné voľby! Sme proti znehodnocovaniu všetkého dobrého, čo sa za socializmu dosiahlo, - písalo sa v stanovisku, ktoré obsahuje aj niekoľko konkrétnych návrhov: - Navrhujeme národné výbory priamo podriaďiť vláde, nie ministerstvu vnútra. Národné výbory musia hájiť predovšetkým záujmy občanov.

V záverečnej časti stanoviska sú uvedené akčné opatrenia, ktoré treba v obci vykonať: - Rokovať s občianskymi iniciatívami, umožniť im činnosť aj z materiálnej stránky. Pri výbere poslancov spolupracovať nielen s Národným frontom, ale aj s občianskymi iniciatívami a politickými stranami. Aktivne pracovať vo volebných obvodoch, a to aj s občianskymi iniciatívami, robiť ankety s občanmi a prieskumy. Prácu aparátu MNV orientovať na plnenie každodenných úloh. Nedovoliť porušovanie platných zákonných noriem. Zabezpečiť v obci pokoj počas voľby prezidenta republiky vo Federálnom zhromaždení.

Dňa 9. decembra 1989 sa konala mimoriadna okresná konferencia KSS v Rimavskej Sobote. Na programe bol Akčný program KSČ po novembrových udalostiach a voľba delegátov na zjazd KSČ. Konferencia sa postavila za demokratickú socialistickú spoločnosť a prijala kádrové zmeny. V tomto materiáli prevládala ešte chaos v pojmoch.

Rokovanie Okresného národného výboru 18. decembra 1989 nebolo také úspešné. Skončilo sa bez kádrových zmien, čo VPN v Rimavskej Sobote kritizovala:

- V okrese sa nič nedeje! Pretrvávajú ľahostajnosť a pasivita. Neberie sa do úvahy celoštátny vývoj, - písalo sa v stanovisku VPN k zasadnutiu ONV.

Občania v Rimavskosobotskom okrese si museli na revolučné zmeny počkať do nového roka 1990.

Július Molitoris

ŠPORTOVÉ OKIENKO

Hnúšťanské gymnázium najúspešnejšie

Aj v decembri pokračovali turnajové zápomenia bedmintonistov. Osobitnú príchut' mali Majstrovstvá Slovenska základných a stredných škôl, na ktorých hnúšťanské gymnázium podľa počtu medailí obhájilo pozíciu najúspešnejšej školy.

Na druhej Grand Prix Klenovčanky znovu úspešné

V Národnom bedmintonovom centre v Prešove sa 5. decembra uskutočnila v poradí druhá Grand Prix kategórie mladších juniorov a junioriek. Z Klenovca sa jej zúčastnili Denisa Antalová a Nikoleta Bálintová – a vcelku úspešne. Antalová vybojovala tri a Bálintová dve medailové umiestnenia.

V zmiešanej štvorhre sa Antalová spolu s Baluchom (BC Prešov) postavili na strieborný stupienok po neúspešnom finálovom zápase, ktorý prehrali s prvou nasadenou dvojicou Hliničan-Jargašová (obidvaja M-Šport Trenčín) v dvoch setoch 10:21 a 21:23. Trenčianska dvojica predtým v semifinálovom stretnutí zdolala pár Beluško-Bálintová (BC Prešov, Klenovec) 21:16 a 21:16. Bálintovej spolu s prešovským partnerom tak patrí bronzový stupienok.

Na bronzový stupienok sa klenovské dievčatá postavili aj vo štvorhre junioriek. Dvojica Antalová-Bálintová podľahla až v dramatickom semifinálovom súboji dvojici trenčianskeho M-Športu Jargašová-Čiznárová v troch setoch 19:21, 21:16 a 13:21.

Aj dvojhra junioriek mala pre klenovský bedminton medailový lesk. Postarala sa oň Denisa Antalová, ktorá obsadila striebornú pozíciu. Premožiteľku našla až vo finálovom stretnutí v reprezentačnej kolegyňi Čiznárovej (M-Šport Trenčín), ktorá ju porazila v dvoch setoch 12:21 a 19:21. Bálintovej bola po tretikrát v tejto sezóne osudná Repiská (Slávia TU Zvolen), nad ktorou sa jej ani v Prešove nepodarilo zvíťaziť a podľahla jej v dvoch setoch 21:23 a 9:21. V konečnom účtovaní jej tak patrí 5.-8. miesto.

Hnúšťanské gymnázium najúspešnejšie na M-SR

Vrcholom školských bedmintonových súťaží boli Majstrovstvá Slovenska základných, stredných škôl a osemročných gymnázií v dvojhre, ktoré sa uskutočnili 8. decembra v hale M-Športu Trenčín. Z bedmintono-

vého oddielu TJ Družstevník Klenovec sa na nich zúčastnili Romana Surová, Denisa Antalová, Nikoleta Bálintová, Renata Surová, Ivan Hruška, Richard Šmatlák (všetci Gymnázium M. Hrebendu Hnúšťa) a Michaela Čajková (ZŠ V. Mináča Klenovec).

V kategórii mladších žiakov sa predstavili Ivan Hruška a Richard Šmatlák. Obidvom sa však nepodarilo postúpiť z prvého kola a obidvaja tak obsadili 9.-16. miesto.

U mladších žiačok bojovali Michaela Čajková a Renata Surová. V tejto kategó-

semifinálových stretnutiach podľahli súperkam 0:2 na sety. Najskôr Antalová podľahla Kubíkovej (Složená škola Prešov) a takisto Surová Čiznárovej (Gymn. L. Štúra Trenčín).

Jedno prvenstvo však do Hnúšte putovalo. Už po štvrtýkrát sa Gymnázium Mateja Hrebendu so ziskom troch medailí stalo najúspešnejšou školou v rámci Slovenska.

Zlatý hatrick Surovej v Prešove

V prešovskej Mestskej športovej hale sa 12. decembra uskutočnil druhý turnaj zo

rá zakončila spanilú jazdu turnajovým pavúkom finálovým víťazstvom nad Hruškovou 2:0.

Aj vo dvojhre chlapcov mal klenovský bedminton medailové zastúpenie. Bronzový medailu vybojoval Ivan Hruška, keď v semifinálovom súboji podľahol Horákovi (Sokol Ilava) 2:0 na sety. Predtým v štvrtfinále zvíťazil nad oddielovým kolegom Hincem 2:0 na sety. Do osmičky najlepších sa ešte prebojoval Richard Šmatlák, ktorý v boji o medailu podľahol Liptákovi (ATU Košice) 19:21 a 14:21. Marcišiak a Bálint prehrali svoje stretnutia v druhom a Trnavský v prvom kole.

Štvorhra chlapcov priniesla prekvapujúce medailové umiestnenie pre dvojicu Marcišiak-Hinca, ktorí v semifinále nestačili na dvojicu Horák-Balucha (Sokol Ilava, ŠŠK Široké) a podľahli jej 2:0 a obsadili bronzový priečku. Prekvapením bola prehra tretej nasadenej dvojice Šmatlák-Hruška už v prvom kole.

Dokonalú nadvládu u dievčat predviedli Surová spolu s Hruškovou aj v dievčenskej štvorhre. Aj tu s prehľadom zvíťazili vo všetkých stretnutiach a dokonali tak zlaté ťaženie klenovských bedmintonistiek na Grand Prix Prešova mladšieho ziačtva.

Antalová s Bálintovou vo štvorhre v osmičke

V Prešove sa konal v dňoch 12. a 13. decembra druhý bedmintonový turnaj dospělých z kategórie Grand Prix v tejto sezóne. V centre Šariša zasiahli do bojov dve hráčky Družstevníka Klenovec, pričom obidve nepatria ešte vekom do seniorskej kategórie. Na východe republiky sa predstavila šestnásťročná Denisa Antalová a štrnásťročná Nikoleta Bálintová. Výraznejšie sa však nepresadili. Najlepšie obstáli vo štvorhre, keď v prvom kole suverénne porazili (21:9, 21:9) košicko-trenčiansky pár Sinaiová-Horváthová, ale po prehre v druhom kole s prešovskou dvojicou Orlovská-Sopková obsadili konečné 5.-8. miesto.

Richard Bálint

Úspešné gymnazistky D. Antalová, N. Bálintová, R. Surová

rii bola hlavnou favoritkou turnaja Čajková, nezládla však semifinálový zápas s Lukačinovou (Ev. Gymn. J. A. Komenského Košice) a v napínavom stretnutí jej podľahla v troch setoch a postavila sa tak na bronzový stupienok. Druhá Klenovčanka Surová podľahla v druhom kole neskoršej víťazke Šarišcanovej (ZŠ Juhoslovanská Košice) 0:2 na sety a patrí jej 5.-8. miesto.

Kategória starších žiačok mala dve favoritky na víťazstvo a to Bálintovú a Repiskú. Obidve sa stretli vo finálovom dueli, kde bola úspešnejšia Repiská (5. ZŠ Zvolen), ktorá porazila Bálintovú v dramatickom stretnutí 21:19 a 23:21.

V poslednej kategórii študentiek spoločne na bronzový stupienok vystúpili Romana Surová a Denisa Antalová. Obidve vo svojich

sérii Grand Prix mladších žiakov. Turnaj usporiadal klub PBA Prešov a štartovalo na ňom 32 chlapcov a 20 dievčat, medzi nimi aj osem mladých bedmintonistov z Klenovca – Ivan Hruška, Andrej Marcišiak, Marek Hinc, Dárius Bálint, Richard Šmatlák, Marek Trnavský, Monika Hrušková a Renata Surová.

Prvou disciplínou, v ktorej sa mladí Klenovčania zaskveli, bola zmiešaná štvorhra. Dvojice Hruška-Surová a Šmatlák-Hrušková sa prebojovali až do finále, aby tu bojovali o celkové prvenstvo. Viac sa v ňom darilo prvému páru a na najvyšší stupienok sa postavili po výhre 21:15 a 21:18. Pár Šmatlák-Hrušková obsadil striebornú priečku. Ostatní štyria chlapci v mixe neštartovali.

V dvojhre dievčat predviedla absolutórium Surová, kto-

Spomienky troch sestier

Písal sa rok 1944. Blížili sa Vianoce a Nový rok. Aj my si spomíname na tieto sviatočné dni ako na tie predchádzajúce. Ale s dvoma výnimkami. Aj vtedy padal sneh. Za chvíľku behania po ceste pred domom sme boli celé premočené a prísny povel mamky sa postaral, aby sme za pár minút boli pri peci nášho domu v Kamenistom. Druhou výnimkou bolo, že v našom malom domci pribudli dvaja nemeckí vojaci. Otec nám vysvetlil, že budú u nás bývať, kým ich nepošlú ďalej. Nás zaujímalo len to, čo chcú u nás robiť.

Bola vojna. Front sa postupne blížil ku Klenovcu, a tak časť nemeckých vojakov rozmiestňovali po domoch. Veď, kde by ich dali. V tom snehu nemohli zostať bez prístrešia.

Boli to tiché páni, Ten vyššej postavy bol u nás len dva či tri dni. Starší len mlčal a často plakal, chytajúc si na svojej sivej uniforme ľavú stranu pri srdci. Ja som mala 14 rokov, čosi som z nemčiny pochytala v škole. Neradi sme sa ju učili. Pochopila som, že jeho manželka a dve dievčatá zomreli pri bombardovaní Drážďan. Jeho žiaľ bol nesmierny, dokonca nechcel

ani jesť. List mu doručila poľná pošta rovnako do nášho domu. Rodičia mlčali a my sme veľkosť tohto žiaľu dosť nechápali. Pohladil obe moje mladšie sestry a matka nás poslala do zadnej izby. Bolo to smutné. Za tri dni ho odvelili.

Naša pedantná matka zoblekla všetko prádlo, vyprala ho a veru sa sušilo vo všetkých priestoroch nášho domu. Zavládol pokoj, pohoda a láskavý otec sa nám pokúšal všetko vysvetliť. Ja so sestrou Milkou sme ho s údivom počúvali. On totiž chodil do susedov, k pánovi Jakabšicovi. Ten mal rádio, ktoré prinášalo informácie z Moskvy a Londýna o priebehu bojov a o tom, ako sa zachovať k situácii, ktorá sa vytvorila pri bojových stretoch. To som už vedela, že sa blíži koniec vojny. No nikto nevedel, čo nás čaká. Veď obyvatelia Klenovca aktívne vystupovali v SNP. A to im nemecké velenie asi nechcelo pardonovať. Staršia generácia si iste pamätá na scenár, ako si Nemci vyrovnávali účty s tými, ktorí sa odvážili postaviť nemeckej moci na odpor.

Možno nás žije viac, ktorí sme toto obdobie prežili, ale každý z nás to prežíval ináč.

Na Nový rok 1945 okolo štvrtej hodiny sa ozvalo silné búchanie na okná. Všetci sme spali. Otec zasvietil svetlo. Vzápätí sa ozval buchot aj na vchodové dvere. Všetky tri sme sa zobudili. A už stál vo dverách vysoký muž v sivej uniforme, plnej rôznych ozdôb. Za pásom mal veľký ručný granát. Dnes si myslím, že okrem slovenských slov von a rýchlo viac nevedel. V oknách bolo vidieť ďalších vojakov. Jeho jediný pokyn bol „šnel, šnel“. Ale ako sa rýchlo obliecť? Na nárek matky ukázal rukou na moje mladšie sestričky, že môžu ostať doma. Ja s rodičmi som musela ísť rýchlo von a zaradiť sa do pomerne širokého radu. Mala som obuté kapce, nočnú košielku a kabát. Aj rodičia sa rýchlo obliekli. To všetko sa robilo s plačom. Čo s nami bude, čo bude so sestričkami, ktoré zostali doma?

Cesta bola zaplnená ľuďmi. Naľavo ženy a matky s deťmi, napravo muži. Pohaňali nás cestou do stredu Klenovca ako dobytok. Len bez biča, ale zato nás postrkávali puškami. Nesmeli sme cestou povedať ani jedno slovo, nesmeli sme sa otáčať, nesmeli sme si z kápce vytriasť sneh. Proste

nesmeli sme nič. Prišli sme na námestie. Okolie kostola bolo obsadené nemeckými vojakmi. Po zasnežených schodoch, ktoré viedli k hlavnému vchodu do kostola, išli ticho a v pokore ženy a deti. Potom zavreli všetky vchody a my sme ostali všetci zatvorení v kostole.

Na veľké búchanie po niekoľkých hodinách otvorili vchod do sakristie, aby ženy a deti mohli vykonať svoju potrebu. Okolo obeda niekto priniesol z farskej budovy čaj, aby sa deti mohli napiť. Nevedeli sme, komu treba za to poďakovať. No zima sa tým nevyriešila. Úbohé deti sa túlili k matkám, aby sa zohriali. Starší sa modlili, deti plakali. Matky trpeli, čo každú minútu môže prísť.

Situácia v kostole sa čiastočne vyriešila tým, že niektorým ženám dovolili odísť z kostola okolo dvánastej hodiny a oveľa neskôr zostávajúcim deťom, ktoré na toto ťažké nedeľné dopoludnie nikdy nezabudnú.

Veľmi často sa v rozhovoroch vraciame k tomuto zložitému obdobiu druhej svetovej vojny. Na svoje rodisko s láskou spomíname.

Mária Oravcová
Banská Bystrica

Redakcia ďakuje
všetkým, ktorí sa
autorsky i
organizačne
podieľali na
tvorbe a
vydávani
Klenovských
novín v roku
2009, a želá im
veľa zdravia,
šťastia a tvorivej
invencie v roku
2010.

OBEC KLENOVEC A FOLKLÓRNY SÚBOR VEPOR

oznamujú, že 29.12.2009 o 19⁰⁰ hod.
sa uskutoční

SILVESTROVSKÁ ESTRÁDA

*Na známosť sa všetkým dáva,
že smiechu bude plná sála.*

Kde?

*No predsa v Klenovci,
o to sa postarajú účinkujúci.*

Vstupné: 2,00 €

Predpredaj vstupeniek: MKS Klenovec
t. č. 0904/875368, e-mail: zvara.jaroslav@pmxmail.

Veselé Vianoce
a
šťastný Nový rok

všetkým čitateľom
Klenovských novín

želá redakcia

Klenovské

noviny

Vydáva Obec Klenovec. Adresa redakcie: Obecný úrad, Klenovské noviny, Námestie Karola Salvu 1, 980 55 Klenovec. Telefón: 0911/886707, e-mail: klenovskenoviny@klenovec.sk. Šéfredaktorka Mgr. Blažena Hrušková, redakčná rada Ing. Michal Kňažek, Július Molitoris, grafická úprava Ing. Michal Kňažek. Reg. číslo MK SR: EV 1890/08, Tlač: REALITY-PRINT, Námestie M. Tompu 4, Rimavská Sobota